

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

Циклова комісія фізичного виховання

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
Олексій ЖИЛЬЦОВ

« » 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

для студентів

спеціальності

014 Середня освіта (Фізична культура)

предметної спеціальності

014.11 Середня освіта (Фізична культура)

освітньо-кваліфікаційного рівня

молодший спеціаліст

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 1953/20
Бєсч
(підпис) (прізвище, ініціал)
« » 20 20

Київ – 2020

Розробник: Колоскова Н.О., викладач циклової комісії фізичного виховання Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладач: Колоскова Н.О. циклової комісії фізичного виховання Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії фізичного виховання

Протокол від «31» серпня 2020 р. № 1

Голова циклової комісії Надія КОЛОСКОВА

Робочу програму перевірено
« » _____ 2020 р.

Заступник директор з навчально-методичної роботи Зоя ГЕЙХМАН

Заступник директор з навчальної роботи Яніна КАРЛІНСЬКА

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол № __

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
	денна форма навчання
Вид дисципліни	обов'язкова
Мова викладання, навчання, оцінювання	українська
Загальний обсяг кредитів/годин	2,5 /75
Курс	4
Семестр	7
Кількість змістових модулів з розподілом:	1
Обсяг кредитів	2,5
Обсяг годин, в тому числі:	75
Аудиторні	46
Модульний контроль	4
Семестровий контроль	-
Самостійна робота	25
Форма семестрового контролю	екзамен

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

- **Мета:** формування системи знань щодо виникнення й розвитку засобів, форм, методів, ідей та теорій фізичного виховання та спорту;
- розвиток професійної самосвідомості майбутніх фахівців;
- виховання морально-етичних та ідейно-патріотичних переконань фахівця, причетності до світової історичної спадщини та традицій в галузі фізичної культури;
- прищеплення фахівцям навичок наукового аналізу, спрямованих на забезпечення самостійного осмислення закономірностей історичного розвитку фізичної культури та спорту
- навчання практичних навичок роботи з історичною та науковою літературою, критичного осмислення документів та першоджерел.

Завдання:

- 1) прослідкувати загальні закономірності виникнення та розвитку фізичної культури і спорту з найдавніших часів до наших днів;
- 2) з наукової точки зору висвітлити процес розвитку фізичної культури і спорту на різних етапах існування людського суспільства;
- 3) вивчити історію становлення й розвитку гімнастики, ігор, спорту, ідей і теорій, форм організації та методів в області фізичного виховання.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні набути наступних **компетентностей:**

- знати еволюцію виникнення та розвитку засобів, форм, методів, ідей, теорій і систем фізичної культури та спорту;
- знати сукупність понять, принципів, закономірностей, фактів, гіпотез даного курсу;
- знати проблеми та перспективи розвитку фізичної культури і спорту;
- вміти широко застосовувати теоретичні знання у своїй професійній діяльності;
- вміти працювати з літературними, методичними, науковими першоджерелами для засвоєння матеріалу;
- вміти використовувати досягнення науки та практики суміжних областей знань;
- вміти застосовувати набуті знання у професійній діяльності, для орієнтації в сучасних тенденціях розвитку фізичної культури та спорту, оцінки спортивних явищ та подій.

3. Результати навчання за дисципліною

У результаті вивчення дисципліни студент буде:

- знати історію, соціальну сутність, структуру та функції фізичної культури, мету, задачі та основні компоненти педагогічного процесу в сфері фізичної культури та спорту;
- знати періодизацію історії фізичної культури;
- знати місце та роль нашої держави в розвитку фізичної культури та спорту;
- вміти здійснювати пошук інформації в різних інформаційних джерелах;
- вміти аналізувати соціальні і особистісно значущі історичні та сучасні проблеми та процеси;
- вміти приймати моральні обов'язки по відношенню до оточуючого природного середовища, суспільства та до самого себе на основі системи життєвих цінностей, сформованих на гуманістичних ідеалах;
- вміти встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між уявними, просторовими та часовими рамками історичних подій що вивчаються;
- розуміти соціальну значущість професії в сфері фізичної культури, національні пріоритети, цінність праці та служіння на розвиток нашої держави;
- вміти виховувати у школярів соціально-особисті якості: цілеспрямованість, організованість, відповідальність, комунікативність, толерантність;
- володіти різноманітними засобами комунікації у професійній діяльності;
- володіти методами та засобами збору, узагальнення та використання інформації про досягнення у сфері фізичної культури та спорту, прийомами агітаційної роботи для залучення населення до занять фізичною культурою та спортом.

4. Структура навчальної дисципліни

№ п/п	Назва змістовних модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					Самостійна
			Аудиторна:					
			Лекцій	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальна	
Змістовий модуль І.								
1.	Предмет історії фізичної культури	6	2				2	5
2	Витоки фізичної культури. Фізична культура в первісному суспільстві.		2	2			2	
3	Фізична культура стародавнього світу.		2	1				5
4	Фізична культура епохи середньовіччя		2	1				
5	Фізична культура нового часу		2	2			2	5
6.	Олімпійські ігри стародавньої Греції.		2	2				5
7.	Відродження Олімпійських ігор сучасності. Діяльність П'єра де Кубертена		2	2			2	
8	Історичні особливості розвитку міжнародного олімпійського та спортивного руху сучасності.		2	2				5
9	Витоки фізичної культури в Україні		2	2			2	
10	Україна в олімпійському русі. Проблеми та перспективи спортивного руху України.		2	2				
.	П.К.	4						
	Разом	*75	20	16			10	25

*із урахуванням МКР 4 години

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1.

Лекція 1. Предмет історії фізичної культури.

Основні питання / ключові слова: “історія фізичної культури” як навчальна і наукова дисципліна, структура курсу, його зв’язок з іншими предметами, основні терміни і поняття дисципліни та еволюція їх розвитку, періодизація та джерела вивчення історії фізичної культури.

Лекція 2. Витоки фізичної культури. Фізична культура в первісному суспільстві

Основні питання / ключові слова: передумови виникнення і розвитку фізичних вправ та ігор у первісному суспільстві, теорії походження фізичної культури.

Лекція 3. Фізична культура стародавнього світу.

Основні питання / ключові слова: особливості, провідні форми та суспільне значення фізичної культури стародавнього світу, значення фізичного виховання в житті Стародавньої Греції, зміст античної гімнастики, особливості фізичної культури Стародавнього Риму, особливості фізичної культури у країнах Стародавнього Сходу та Америки.

Лекція 4. Фізична культура епохи середньовіччя.

Основні питання / ключові слова: особливості європейської фізичної культури в середні віки, особливості фізичного виховання у середні віки в країнах Сходу. лицарська система фізичного виховання, розвиток фізичної культури серед селян та ремісників-міщан європейських країн, вплив християнської релігії на розвиток фізичного виховання, зародження науково-методичної думки в галузі фізичного виховання.

Лекція 5. Фізична культура нового часу.

1. Основні питання / ключові слова: передумови формування національних систем фізичного виховання у XVIII-XIX ст., особливості німецької, шведської, французької та сокільської систем фізичного виховання, утворення нових форм та структур фізичного виховання: релігійних, жіночих, робітничих. Скаутський рух.

Лекція 6. Олімпійські ігри Стародавньої Греції.

Основні питання / ключові слова: значення спорту у житті античних греків, передумови виникнення Олімпійських ігор у Стародавній Греції, програма, зміст, учасники Олімпійських ігор, спортивні споруди Стародавньої Греції, причини занепаду давньогрецьких Олімпійських ігор.

Лекція 7. Відродження Олімпійських ігор сучасності. Діяльність П’єра де Кубертена.

Основні питання / ключові слова: економічні, політичні та культурні передумови відродження Олімпійських ігор сучасності, спроби відродження Олімпійських ігор, П’єр де

Кубертен, його погляди, ідеї та роль у відродженні Олімпійських ігор, перший олімпійський конгрес і його рішення.

Лекція 8. Історичні особливості розвитку міжнародного Олімпійського та Спортивного руху сучасності.

Основні питання / ключові слова: організація, проведення та значення Ігор I Олімпіади, хронологія та аналіз Олімпійських ігор сучасності, діяльність Міжнародного Олімпійського Комітету та його президентів, олімпійська символіка та атрибутика, “Ода спорту” та її гуманістична цінність, Параолімпійські ігри та їх значення.

Лекція 9. Витоки фізичної культури в Україні.

Основні питання / ключові слова: зародження фізичної культури на українських землях у період первіснообщинного ладу, особливості фізичної культури скіфо-сарматської доби, розвиток фізичного виховання та спорту в античних державах Північного Причорномор'я, значення фізичних вправ у житті стародавніх слов'ян, особливості, провідні форми та напрямки фізичного виховання у Київській Русі, фізична підготовка запорізького козацтва.

Лекція 10. Україна в олімпійському русі. Проблеми та перспективи спортивного руху України.

Основні питання / ключові слова: Україна в міжнародному олімпійському русі, виступи українських спортсменів у Олімпійських іграх, створення НОК України та особливості його діяльності, особливості, проблеми та перспективи розвитку спортивного руху в сучасній Україні.

Список літератури: 1. ,2. ,3. ,4. ,5. ,6. ,7. ,8. ,9. ,10. ,11. ,12. ,13.

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Фактори виникнення фізичної культури. Фізична культура в первісному суспільстві.	2
2	Фізична культура в стародавніх цивілізаціях та епоху середньовіччя.	2
3	Фізична культура Нового часу.	2
4	Олімпійські ігри Стародавньої Греції.	2
5	Діяльність П'єра де Кубертена. Міжнародний Олімпійський рух сучасності.	2
6	Витоку фізичної культури в Україні	2
7	Фізична культура на українських землях у 18 – поч. 20 століттях.	2
8	Характеристика сучасного стану фізичного виховання і спорту в Україні. Створення НОК, структура та керівництво	2
	Разом	16

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	10	10
Відвідування семінарських занять	1	8	8
Робота на семінарському занятті	10	8	80
Виконання завдання для самостійної роботи	5	5	25
Виконання модульної контрольної роботи	25	2	50
Разом		-	173
Максимальна кількість балів: 173			
Розрахунок коефіцієнта: 2,88			

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Зміст самостійної роботи студентів має таку структуру:

1. Опрацювати зміст тем за літературою.
2. Відповісти на питання до семінарського заняття.
3. Виконати завдання (оцінюється в 5 балів).

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Бали
1	Теорії походження фізичної культури. Особливості фізичної культури у країнах стародавнього Сходу та Америки.	5	5
2	. Спартанська та Афіньська системи фізичного виховання. Зміст античної гімнастики. Роль фізичних вправ у давньоримських видовищах. Підготовка та виступи гладіаторів.	5	5
3	Лицарська система фізичного виховання. Особливості німецької, шведської, французької та Сокальської систем фізичного виховання. Міжнародний скаутський рух.	5	5
4	Військово-фізична підготовка Запорізького козацтва. Роль Івана Боберського в розвитку західно-українського спортивно-гімнастичного руху. Особливості проведення Всесоюзних спартакіад.	5	5
5	Життя та діяльність П'єра де Кубертена. Олімпійська символіка та атрибутика. “Ода спорту” та її гуманістична цінність.	5	5
	Разом	25	25

Критерії оцінювання самостійної роботи.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Модульний контроль проводиться в тестовій формі та письмові відповіді на запитання.

6.4. Шкала відповідності оцінок.

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

7. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «Історія фізичної культури»

Разом: 75 год., лекції – 20 год., семінарська робота – 16 год., індивідуальна робота – 10 год., самостійна робота – 25 год.
підсумковий контроль – 4 год.

Модулі	Назва модуля	Кількість балів за модуль	Теми лекцій	Теми семінарських занять	Самостійна робота	Види поточного контролю
Змістовий модуль І	Історія фізичної культури.		Предмет історії фізичної культури	Фактори виникнення фізичної культури. Фізична культура в родовому суспільстві. Фізична культура в стародавніх цивілізаціях	25 балів	Модульна контрольна робота 2 (50 балів)
			Витоки ФК. ФК в первісному суспільстві			
			Фізична культура стародавнього світу	Формування фізичної культури Античної Греції та Риму. Соціально-політичне значення Олімпійських ігор.		
			Фізична культура епохи середньовіччя	Соціально-економічне становище країн Західної Європи епохи Відродження. Відродження у сфері фізичної культури і спорту.		
			Фізична культура нового часу			
			Олімпійські ігри Стародавньої Греції	Характеристика сучасного стану фізичного виховання і спорту в Світі та Україні. Створення МОК, НОК, структура та керівництво		
			Відродження Олімпійських ігор сучасності. Діяльність П'єра де Кубертена.			
			Історичні особливості розвитку міжнародного Олімпійського та Спортивного руху			
			Витоки фізичної культури в Україні	Фізична культура на українських землях у 18 – поч. 20 століттях.		

		Україна в Олімпійському русі. Проблеми та перспективи Спортивного руху в Україні.	Характеристика сучасного стану фізичного виховання і спорту в Світі та Україні. Створення МОК, НОК, структура та кір-во		
Підсумковий контроль			Екзамен		

8. Рекомендована література

Основна

1. Балух В. О. Історичні портрети античності та середньовіччя : підручник / В. О. Балух, І. П. Возний, В. П. Коцур. – Чернівці : Книги – XXI, 2007. – 502 с.
2. Енциклопедія олімпійського спорту в запитаннях і відповідях / [за ред. Булатової М. М.]. – Київ. : Олімпійська л-ра, 2009. – 400 с.
3. Історія фізичної культури. Навчальний посібник/ Пангелова Н.Є. – Київ.:Освіта України, 2009р. -288с.
4. Тягур Р. С. Історія олімпійського руху : базові терміни, таблиці, схеми / Р. С. Тягур. – Івано-Франківськ, 2011. – 275 с.
5. Тягур Р. С. Історія фізичної культури і спорту : курс лекцій / Р. С. Тягур. – Івано-Франківськ : Плай, 2012. – 276 с.

Додаткова

1. Вацеба О. М. Нариси з історії західноукраїнського спортивного руху / О. М. Вацеба. – Івано-Франківськ : Лілея - НВ, 1997. – 232 с.
2. Войтович В. Міфи та легенди давньої України. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2008. – 392 с.
3. Золоті сторінки олімпійського спорту України /За ред. І. Федоренка. - Київ: Національний олімпійський комітет України, Олімпійська література НУФВСУ, 2000.
4. Каляндрук Т. Таємниці бойових мистецтв України / Т. Каляндрук. – Львів : ЛА “Піраміда”, 2003. – 275 с.
5. Кун Л. Всесвітня історія фізичної культури и спорту / Л. Кун. – Мінск. :, 1982. – 399 с.
6. Мандзяк О.С. Воїнсько-фізичне виховання аріїв. Народні ігри в практиці українських бойових мистецтв / О. С. Мандзяк. – Тернопіль : Мандрівець, 2007. – 208 с.
7. Олімпійська хартія: Міжнародний олімпійський комітет. Перше офіційне видання / Переклад В. Кулика, В. Геращенко, В. Снегірьова. – Київ. : Олімпійська л-ра, 1999. – 96 с.
8. Платонов В.Н. Энциклопедия олимпийского спорта : в 5 т. / В. Н. Платонов. – Київ. : Олимпийская л-ра. 2002.
9. Попеску І .К. Малий античний олімпійський словник / І. Попеску. – Київ. : Олімпійська л-ра, 1999. – 142 с.
10. Приступа Є. Народна фізична культура українців / Є. Приступа. – Львів : ЧСА, 1995. – 254 с.
11. Тягур Р. С., Тягур Т. Р. Історія фізичної культури і олімпійського руху : словник термінів. – Івано-Франківськ : Видавець В. Дяків, 2012. – 374 с.
12. Філь С. М., Худолій О. М., Малка Г. В. Історія фізичної культури : навчальний посібник [за ред. проф. С. М. Філя]. – Харків : “ОВС”, 2003. – 160 с.
13. 50 видатних спортсменів України [Текст] / Очкурова, О. Ю., Рудичева, І. А., Ільченко, А. П. - Харків : Фоліо, 2004. - 511с.

Інформаційні ресурси

1. nok-ukr.org/
2. www.olimpik.org/
3. www.youtube.com/watch?v=RgIcrGKRvWs
4. www.youtube.com/watch?v=5WsnRPdg2Jc
5. www.youtube.com/watch?v=0FgbrEBk3Q